

CULTURAL BRIDGES

Engaging Young People and Youth Workers to develop their Cultural Intelligence for Diverse Online Communities

Тема: Дигитално благополучие и безопасност

Цели на обучението

Знания	Умения	Нагласи
<p>Задълбочени познания за концепцията за дигитално благополучие и нейните компоненти, включително психично здраве, неприкосновеност на личния живот и онлайн безопасност.</p> <p>По-добро разбиране на дигиталната устойчивост, включително стратегии за поддържане на емоционалното благополучие в случай на негативни онлайн взаимодействия.</p> <p>По-добро познание за благосъстоянието онлайн, как да се справяме с негативни коментари и емоции, различни мнения, тролове и др.</p> <p>Цялостни познания за правните рамки и механизмите за сигнализиране за справяне с онлайн тормоза и речта на омразата.</p>	<p>Практикуване на техники и навици за самопомощ за поддържане на психично и емоционално благополучие в дигиталната среда.</p> <p>Разбиране на практиките за онлайн безопасност и етичните съображения при ангажиране с дигитална защита.</p> <p>Изследване на стратегии и ресурси за насърчаване на дигиталното благополучие и безопасност за себе си и другите.</p> <p>Ефективно реагиране на инциденти на тормоз и други онлайн заплахи.</p> <p>Прилагане на технологии за подобряване на поверителността, като VPN и криптирани приложения за съобщения, за осигуряване на сигурността на онлайн комуникацията.</p> <p>Реагирайте ефективно на онлайн тормоз, включително чрез докладване на инциденти, блокиране на потребители и достъп до подходящи ресурси за подкрепа.</p>	<p>Осъзнаване на важността на поддържането на здравословен баланс между онлайн и офлайн дейностите.</p> <p>Проявявайте съпричастност, съчувствие и подкрепа към лица, които изпитват предизвикателства или вреди, свързани с цифровите технологии.</p> <p>Осъзнаване на важността на поставянето на дигитални граници за защита на личното благополучие при онлайн взаимодействия.</p> <p>Насърчавайте проактивно отношение към търсенето на подкрепа и използването на наличните ресурси при справянето с предизвикателства, свързани с психичното здраве в цифровата среда.</p>

Какво е дигитално благополучие?

Определение:

Цифровото благополучие е балансът между използването на технологиите и поддържането на здраво състояние на ума, тялото и взаимоотношенията.

Ключови концепции за дигиталното благополучие

Защита на
психичното ви
здраве

Управление на
времето,
прекарано пред
екрана

Следвайки тези прости стъпки
е ключът към цифровото
благополучие

Защита на личните
ви данни и
поверителност

Развиване на
здравословни
онлайн навици

Защита на психичното ви здраве

#1 Правете редовни почивки от социалните медии - Отдалечете се от екраните за 5-10 минути на всеки час. Това помага да се намали стреса и да се предотврати чувството на претоварване от онлайн съдържанието.

#2 Подредете фийда си – следвайте акаунти, които ви вдъхновяват и повдигат настроението. Престанете да следвате или заглушете акаунти, които предизвикват негативни чувства или сравнения.

#3 Практикувайте съзнателност - Използвайте приложения като Headspace или Calm, за да практикувате дихателни упражнения и медитация, което помага да управлявате тревожността и да останете в настоящето.

#4 Ограничете излагането си на негативни новини – Намерете баланс между това да сте информирани и да се грижите за себе си. Ако определени новини ви причиняват тревога, направете почивка от тях или ограничете времето, което прекарвате в четене.

#5 Потърсете подкрепа – ако се чувствате потиснати или тревожни, не се колебайте да поговорите с приятели, семейство или да използвате онлайн чат услуги за психично здраве, за да получите подкрепа.

Управление на времето, прекарано пред екрана

#1 Задайте ограничения за времето, прекарано пред екрана - Използвайте вградените инструменти на телефона си или приложения като „Screen Time“ (iOS) или „Digital Wellbeing“ (Android), за да зададете дневни ограничения за използване на социални медии и други приложения.

#2 Създайте зони без технологии – Определете зони в дома си, като трапезарията или спалнята, като пространства без технологии, за да насърчите повече взаимодействие извън интернет и по-добър сън.

#3 Планирайте дни за дигитална детоксикация – Изберете един ден в седмицата или месеца, в който да се откажете от социалните медии и да се съсредоточите върху офлайн дейности като четене, рисуване или прекарване на време на открито.

#4 Използвайте аларми и таймери – Настройте аларми, които да ви напомнят кога е време да си починете от екраните, особено когато работите по домашни задачи или играете игри.

#5 Проследявайте използването си - Прегледайте ежедневиия си отчет за времето, прекарано пред екрана, за да разберете къде прекарвате най-много време онлайн и коригирайте, ако е необходимо.

Защита на вашата лична информация и данни

#1 Използвайте силни, уникални пароли - Създайте сложни пароли, като използвате комбинация от букви, цифри и символи. Използвайте мениджър на пароли, за да ги следите.

#2 Активирайте двуфакторна автентификация (2FA) – Добавете допълнително ниво на сигурност към вашите акаунти, като използвате 2FA, която изисква втора стъпка за проверка при влизане.

#3 Бъдете предпазливи при споделянето на лична информация - Избягвайте да споделяте публично в социалните медии лични данни като домашния си адрес, телефонен номер или името на училището си.

#4 Настройте настройките за поверителност в социалните медии - Настройте профилите си като частни и контролирайте кой може да вижда вашите публикации, коментари или съобщения. Преглеждайте тези настройки редовно, особено когато приложенията се актуализират.

#5 Избягвайте публичните Wi-Fi мрежи за чувствителни задачи – Когато влизате в акаунти или правите онлайн покупки, използвайте сигурна връзка вместо публична Wi-Fi мрежа, за да предотвратите достъпа на хакери до вашите данни.

Развиване на здравословни онлайн навици

#1 Помислете, преди да публикувате – обмислете въздействието на думите си, преди да публикувате или коментирате. Запитайте се дали публикацията ви е любезна, необходима и уважителна.

#2 Проверявайте информацията, преди да я споделите – избягвайте разпространяването на невярна информация, като проверявате точността на новините или съдържанието, преди да ги споделите с другите.

#3 Ангажирайте се положително онлайн – фокусирайте се върху положителни взаимодействия, като оставяте подкрепящи коментари и участвате в окуражаващи онлайн общности.

#4 Създайте баланс между консумирането и създаването на съдържание – ако прекарвате много време в превъртане, опитайте да балансирате това с дейности като създаване на собствено изкуство, музика или видеоклипове, за да изразите себе си.

#5 Практикувайте дигитална емпатия – Разберете, че зад всеки профил стои истински човек с чувства. Проявявайте емпатия в онлайн взаимодействията си, особено при несъгласия.

Значението на онлайн безопасността

Статистика: 60% от тийнейджърите през 2023 г. са съобщили, че са преживели някаква форма на онлайн тормоз (Източник: Pew Research Center, 2023 г.).

Защо онлайн безопасността е важна:

- Тя предпазва личната ви информация от злоупотреба.
- Помага ви да избегнете кибертормоза и нежелани взаимодействия.
- Тя ви позволява да участвате безопасно в положителни онлайн общности.

Чести цифрови заплахи и рискове

Онлайн тормозът включва кибертормоз, доксинг и тролинг.

- **Кибертормозът** е използването на цифрови платформи за многократно тормозене, заплашване или унижаване на дадено лице.
- **Доксингът** е актът на публично споделяне на лична информация за някого онлайн без неговото съгласие, често с цел тормоз или заплашване.
- **Тролингът** е актът на умишлено публикуване на провокативни, обидни или разрушителни съобщения онлайн с цел да се предизвика силна реакция или да се причини дистрес.

Въздействието на онлайн тормоза върху хората може да включва емоционален стрес, тревожност и потенциални опасения за безопасността им извън интернет.

Чести дигитални заплахи и рискове

По-сложните онлайн заплахи и рискове могат да включват:

- **Фишинг:** Измамни опити за получаване на чувствителна информация.
- **Кражба на самоличност:** Кражба на лична информация с цел измама.
- **Киберпреследване:** Използване на интернет за преследване или тормоз на дадено лице.
- **Нарушения на сигурността на данните:** Неоторизиран достъп до лични данни

Знаете ли, че

1 от 3 млади хора се е сблъскал с фалшив профил през 2023 г.
(Източник: Norton Cyber Safety Insights).

За да се предпазите от тези онлайн заплахи и рискове, можете да:

- Разпознавате подозрителни дейности – Бъдете предпазливи към непоискани съобщения, в които се изисква лична информация.
- Използвайте силни пароли – Използвайте уникални пароли и активирайте двуфакторна автентификация.
- Управлявайте настройките за поверителност – пазете личните си данни в тайна и бъдете предпазливи при споделянето на информация онлайн.

Разбиране на настройките за поверителност

Защо да
настройвате
настройките си за
поверителност?

За да контролирате
кой вижда вашите
публикации, кой
може да
взаимодейства с вас
и каква информация
е публично
достъпна.

Платформи, на които да се фокусирате:

Instagram: Как да направите профила си частен, да контролирате коментарите и да блокирате потребители.

TikTok: Как да промените настройките за поверителност, да активирате ограничен режим и да ограничите взаимодействията.

**Съвет от
професионалист:**
Винаги преглеждайте
настройките за
поверителност, когато
приложенията се
актуализират!

Сценарий: Нарушение на поверителността онлайн

Сценарий

17-годишен младеж сподели лични снимки в публичен профил. Снимките бяха злоупотребени от други лица, което доведе до тормоз.

Какво се случи

Потребителят изпитал тревога и стрес поради злоупотребата с неговите снимки.

Резултат

Той се свърза с поддръжката на платформата, съобщи за злоупотребата и направи профила си частен.

Изводи

Винаги мислете, преди да споделяте, и настройте настройките за поверителност, за да избегнете подобни ситуации.

Как да сигнализирате за онлайн тормоз

Стъпки за докладване:

- **Документирайте инцидента:** Направете екранни снимки.
- **Докладвайте директно на платформата:** Повечето платформи имат функция за докладване.
- **Блокирайте потребителя:** предотвратете по-нататъшни взаимодействия.
- **Потърсете подкрепа:** обърнете се към доверен приятел или член на семейството.

Съвет от професионалист:
Докладването не е „доносничество“ – то е самозащита.

Как да разпознаете заплахата?

Подозрителни връзки, съобщения от неизвестни потребители, оферти, които са прекалено добри, за да са истински.

Реална история: Преодоляване на онлайн тормоза

Казус: Млад геймър е бил подложен на непрекъснат тормоз в онлайн форуми.

Предприети действия: Той използва инструментите за сигнализиране на платформата, присъедини се към група за подкрепа на геймъри и сподели своя опит, за да помогне на другите.

Въздействие: Историята му доведе до по-добри практики за модерация в този форум.

Какво е „Looksmaxxing“?

Определение

Вредна онлайн тенденция, която насърчава прекомерно фокусиране върху физическата външност, често поощрява козметични промени и нереалистични стандарти за красота.

Защо е вредна?

Тя може да създаде несигурност, да повлияе на самочувствието и да доведе до нездравословно поведение.

Пример

Популярни форуми, където младите хора обсъждат крайни начини за „подобряване“

Гледайте това видео, за да научите повече...

Знаете ли, че 45% от младите хора са почувствали повишен натиск да променят външния си вид поради тенденции като „looks maxxing“ през 2023 г. (Източник: Mental Health Foundation, 2023).

Как да разпознаете вредни онлайн тенденции

Червени флагове, за които да
внимавате...

Обещания за мигновена промяна.

Акцент върху външния вид, а не върху благосъстоянието.

Насърчаване на козметични процедури или екстремни диети.

Въпроси за размисъл:

Виждали ли сте тези тенденции
онлайн?

Как ви накараха да се почувствате?

Съвети за запазване на равновесие:

- Не забравяйте: социалните медии често показват „най-добрите моменти“ от живота на хората.
- Фокусирайте се върху самоприемането и празнувайте това, което ви прави уникални.
- Ограничете излагането си на профили, които ви карат да се чувствате под натиск или тревожни за външния си вид.

Сценарий: История за издръжливостта

Сценарий

Млад инфлуенсър сподели своя път от съдържание, фокусирано върху външния вид, към насърчаване на самоприемането.

Резултат

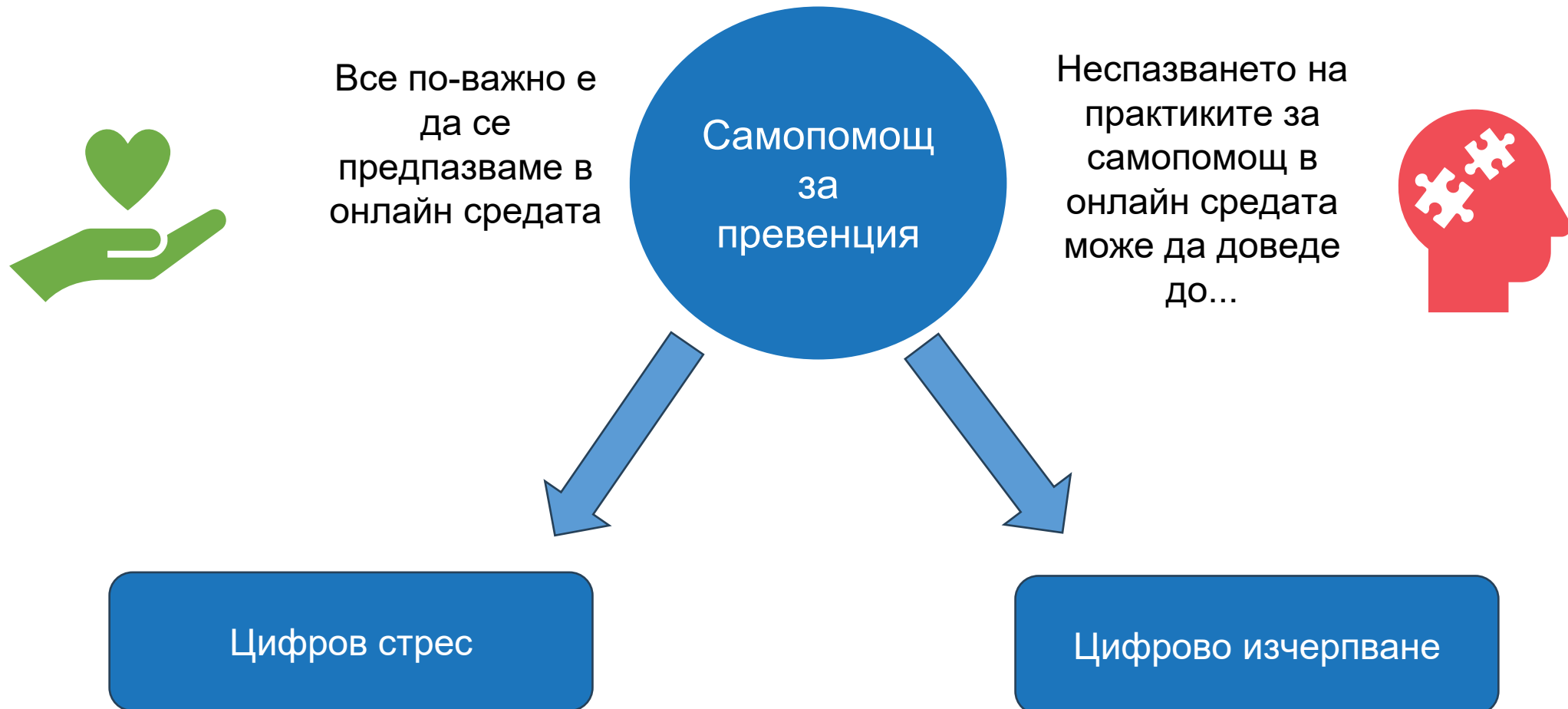
Той спечели по-подкрепящи и позитивни последователи.

Ключово заключение

Преминаването от фокус върху външния вид към фокус върху ценностите може да подобри онлайн преживяванията.

Техники за самопомощ за цифрово благополучие

Техники за самопомощ за дигитално благополучие

Цифровият стрес се отнася до това как постоянната свързаност може да доведе до тревожност, депресия и изчерпване.

- Натискът да бъдете постоянно свързани и достъпни онлайн може да създаде психическо напрежение, което да се отрази на цялостното ви благополучие.
- Проучванията показват, че прекаленото време пред екрана е свързано с високи нива на стрес и по-ниски нива на психично здраве.

Признаците на изчерпване включват:

- Трудности при справянето с ежедневните задачи или чувство, че се давите в отговорности.
- Постоянно притеснение, тревожност или нервност по отношение на онлайн взаимодействията или дигиталните задачи.
- Постоянно чувство на умора, дори и след достатъчно сън, поради психическо изтощение от продължително време пред екрана.
- Липса на ентузиазъм за дейности, които някога сте харесвали, както онлайн, така и офлайн.

Техники за самопомощ за дигитално благополучие

Ако изпитвате някои от тези симптоми на дигитален стрес или дори изчерпване, е важно да направите крачка назад и да започнете да се грижите за благосъстоянието си в онлайн средата.

Опитайте някои от тези стратегии, които ще ви помогнат да се грижите за себе си онлайн:

#1 - Направете дигитална детоксикация

Редовните почивки от екраните помагат да презаредите ума си и да намалите стреса.

Съвети:

Запазете си определено време всеки ден, за да се откъснете от интернет
Използвайте приложения, които ограничават времето пред екрана.
Занимавайте се с хобита или дейности офлайн.

Предимства: По-добра концентрация, по-добър сън и по-добро настроение.

#2 – Опитайте малко съзнателност...

Практикувайте дълбоко дишане – простите дихателни упражнения могат да помогнат за намаляване на стреса и да спомогнат за релаксацията.

Медитация – отделете няколко минути всеки ден за медитация, за да изчистите ума си и да подобрите концентрацията си.

Релаксационни упражнения – дейности като йога, прогресивна мускулна релаксация или водено визуализиране могат да помогнат за справянето със стреса.

#3 – Обърнете се към...

Говорете с приятели и семейство – споделете чувствата и преживяванията си с хора, на които имате доверие.

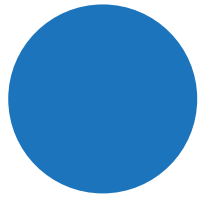
Потърсете професионална помощ - обмислете да поговорите с консултант или терапевт, ако ситуацията стане непоносима.

Присъединете се към групи за подкрепа – Тези групи могат да ви дадат чувство за общност и споделени преживявания в справянето с дигиталния стрес.

Техники за самопомощ за дигитално благополучие

#4 – Създайте личен план за самопомощ...

- Разберете кои конкретни аспекти от вашия дигитален живот ви причиняват стрес, като например използването на социални медии, постоянните известия или конфликтите в интернет.
- Водете дневник, за да проследявате онлайн дейностите си и отбелязвайте кога се чувствате стресирани или тревожни.
- Определете конкретни ограничения за ежедневно използване на екрани, като например да не използвате екрани по време на хранене или преди лягане.
- Отделете време за физически упражнения, хобита и лични контакти, които ви доставят удоволствие.
- Въведете навици като редовни почивки, използване на екрани в добре осветени помещения и поддържане на добра стойка.
- Периодично оценявайте плана си за самопомощ, за да видите какво работи и какво се нуждае от корекция.
- Бъдете готови да промените стратегиите си според нуждите, за да отговарят по-добре на променящите се нужди и начин на живот.

Самопомощ в дигиталните пространства

Какво е план за самогрижа?

Стратегия за управление на психическото и емоционалното ви здраве при използване на дигитални платформи.

Примерни компоненти:

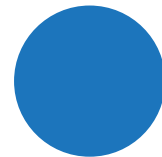
Редовни почивки от екраните.

Следете положителни, вдъхновяващи профили.

Определяне на дневни ограничения за използване на социалните медии.

Как да се справяме с негативните реакции в интернет

Ако се сблъскате с негативизъм в интернет...

 Не се ангажирайте с тролове.

 Използвайте функцията „заглушаване“ или „блокиране“.

 Напомнете си: Негативните коментари често казват повече за коментирация, отколкото за вас.

Съвет от професионалист:
Фокусирайте се върху положителните отзиви и конструктивната критика.

Сценарий: Превръщане на негативното в положително

Сценарий

Млад художник е бил критикуван за работата си в интернет. Вместо да отвърне на критиките, той е използвал обратната връзка, за да се усъвършенства, и е споделил напредъка си.

Резултат

Онлайн общността го подкрепи в неговото развитие.

Цифрова устойчивост

Определение

Способността да се адаптирате и да се възстановите от негативни онлайн преживявания.

Защо е важно?

Помага ви да поддържате психичното си благополучие, дори когато се сблъсквате с предизвикателства като кибертормоз.

Къде можете да намерите подкрепа?

- Онлайн линии за помощ като Childline.
- Общностни групи за подкрепа.
- Ресурси за психично здраве, предоставяни от платформи за социални медии.

Съвети за дигитална устойчивост:

- Фокусирайте се върху нещата, които можете да контролирате.
- Развийте позитивно мислене.
- Потърсете подкрепящи общности онлайн.

Намиране на баланс

Намирането на здравословен баланс между онлайн и офлайн дейности е важно за поддържането на психическото и емоционалното благополучие. То помага за предотвратяване на изчерпването, намалява тревожността и стреса, често свързани с постоянната цифрова свързаност, и дава време за лични взаимоотношения и физически дейности, които са ключови за цялостното здраве.

Балансираният подход гарантира, че технологиите подобряват, а не претоварват ежедневието ни, като създават пространство за значими офлайн преживявания.

Съвети за намиране на баланс:

- Отделете време за хобита, които не изискват интернет.
- Създайте зони без технологии в дома си.
- Участвайте в дейности на открито или социални срещи.

Знаете ли, че

70% от тийнейджърите казват, че се чувстват по-добре, след като са намалили времето, прекарвано пред екрана

(Източник: Common Sense Media, 2023).

Практики за онлайн безопасност и етично дигитално застъпничество

Дигитално застъпничество включва използването на онлайн платформи за насърчаване на социалната промяна, повишаване на осведомеността и подкрепа на каузи, които са важни за вас и вашата общност.

Когато се ангажирате с дигитална защита на правата, е важно да се придържате към етично поведение, за да поддържате своята надеждност и доверие.

Етичното поведение означава да се гарантира, че всички действия и съобщения са уважителни, честни и внимателни.

Онлайн безопасност и етична дигитална защита

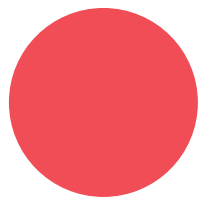
Ключови неща, които трябва да се помнят относно **етичното поведение**, свързано с цифровото застъпничество, **включват...**

#1 - Уважението към мненията и гледните точки на другите спомага за създаването на положителна онлайн среда.

#2 - Винаги проверявайте фактите, преди да споделяте информация, за да предотвратите разпространението на невярна информация.

#3 - Честността в усилията ви за застъпничество помага за изграждането на надеждна репутация, а отчитането на въздействието на вашите думи и действия върху другите е важно за поддържането на уважителна дискусия.

#4 - И не забравяйте, че цифровото застъпничество трябва да има за цел да вдъхновява и мобилизира, а не да разделя или вреди.

Практики за безопасност в интернет

В днешната дигитална ера онлайн безопасността е изключително важна... Ето няколко съвета, които ще ви помогнат да бъдете в безопасност в интернет:

За да проверите информацията, преди да я споделите, винаги я сравнявайте с надеждни източници, за да се уверите в нейната точност. Това помага да се борите с разпространението на невярна информация, която може да доведе до недоразумения и паника.

Зачитането на личния живот е друг важен аспект на онлайн безопасността. Винаги получавайте съгласие, преди да споделяте лична информация, снимки или истории на други хора. Тази практика защитава правата на хората и поддържа доверието.

Когато участвате в онлайн дискусии, е важно да общувате с уважение. Избягвайте да използвате агресивен или конфронтационен език, тъй като това може да ескалира конфликтите и да създаде враждебна среда.

Тези практики не само ви защитават, но и помагат за изграждането на по-безопасно и по-уважително дигитално пространство за всички.

Как да подкрепим другите онлайн

Подкрепата на другите онлайн включва проявяване на съпричастност, активно слушане и предлагане на помощ на тези, които се сблъскват с предизвикателства или вреди, свързани с цифровите технологии...

Емпатията е ключова; тя означава искрено разбиране и споделяне на чувствата на другите. Когато някой е жертва на онлайн насилие, изслушайте преживяванията му без да го съдите и му окажете емоционална подкрепа.

Докладването на вредно поведение е друг начин да помогнете. Ако сте свидетел на злоупотреба или тормоз, докладвайте го на съответните платформи и власти. Това действие може да предотврати по-нататъшни вреди и да предпази другите от подобни преживявания.

Също така е важно да насърчавате позитивното отношение в интернет. Насърчавайте конструктивни и уважителни разговори и подчертавайте положителните поведения и приноси.

Ключови изводи

Цифровото благополучие е от съществено значение – Балансирането на онлайн дейностите с офлайн живота е от жизненоважно значение за поддържането на психичното и емоционалното здраве, като помага за предотвратяване на изчерпването и стреса.

Поверителността е важна - Настройването на параметрите за поверителност и използването на силни пароли са прости, но ефективни начини за защита на личната информация и предпазване от онлайн заплахи.

Управлението на времето, прекарано пред екрана, намалява стреса – поставянето на ограничения и създаването на зони без технологии може да помогне за управлението на времето, прекарано пред екрана, което води до по-добра концентрация, по-добър сън и по-здравословна връзка с технологиите.

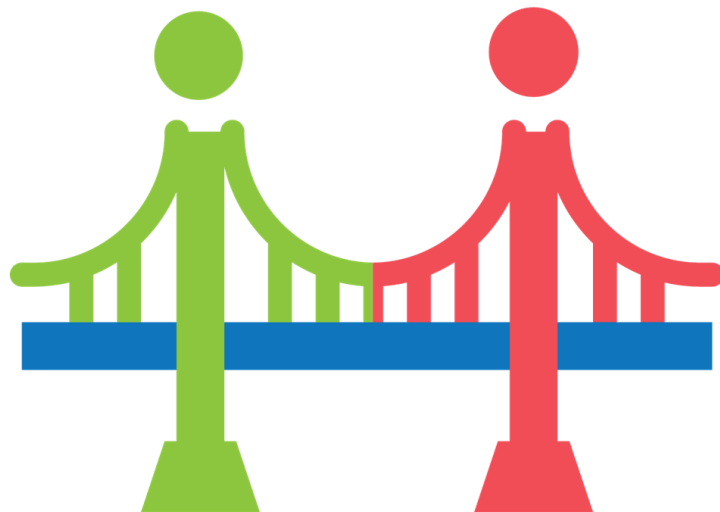
Грижата за себе си е ключът към справянето с онлайн тормоза - Разработването на план за грижа за себе си и знанието как да реагираме на негативни онлайн взаимодействия може да изгради устойчивост и да подобри благосъстоянието в дигиталните пространства.

Бъдете наясно с вредните онлайн тенденции - Тенденции като „looks maxxing“ могат да окажат негативно влияние върху самочувствието и психичното здраве, което прави важно да сме внимателни към съдържанието, с което се ангажираме и което следваме.

Подкрепата от мрежите е много важна – обръщането към доверен приятел, член на семейството или онлайн услуги за подкрепа може да ви предостави необходимата помощ и насоки, когато се сблъсквате с дигитални предизвикателства.

A black and white photograph of a field of tulips. The focus is on the buds, which are in various stages of opening. The background is softly blurred, showing more tulips and their stems. A white rectangular border is overlaid on the image, framing the central text.

Благодаря

CULTURAL BRIDGES

Engaging Young People and Youth Workers to develop their Cultural Intelligence for Diverse Online Communities

AKLUB

**Co-funded by
the European Union**

Финансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са обаче само на автора/авторите и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA носят отговорност за тях. Номер на проекта: 2023-2-LV02-KA220-YOU-000174659